

Rekenkamer Amsterdam

Weesperstraat 105A
1018 VN Amsterdam

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de rekeningencommissie
Postbus 202
1000AE Amsterdam

datum	27 mei 2021
ons kenmerk	RA_21_044
behandeld door	J. Kooij
onderwerp	Jaarverslag 2020 Amsterdam
bijlagen	-

Geachte leden van de rekeningencommissie,

Bij het lezen van het *Jaarverslag 2020* van de gemeente Amsterdam vielen ons twee zaken op waar ik u op wil wijzen. Het eerste betreft het rekeningresultaat zoals dat in de Financiële hoofdlijnen van het *Jaarverslag 2020* wordt besproken. Dit jaar is daar een afwijkende en niet-gangbare definitie van het rekeningresultaat gepresenteerd. Het tweede betreft het overzicht met de opvolging van de aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en de Rekenkamer Amsterdam. Hierna ga ik kort in op deze twee zaken.

Afwijkende definitie rekeningresultaat

In het *Jaarverslag 2020* bespreekt het college in de Financiële hoofdlijnen de ontwikkeling van het rekeningresultaat. In tegenstelling tot voorgaande jaren is de definitie van dit resultaat in 2020 gewijzigd. In voorgaande jaren omvatte het rekeningresultaat het saldo van alle baten en lasten inclusief alle mutaties van reserves (conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente – hierna: BBV¹). Dit jaar is het rekeningresultaat berekend exclusief de inzet van de algemene reserve. Dit levert een negatief rekeningresultaat op van € 181,7 miljoen. Deze wijziging wordt toegelicht door het college. De motivatie is dat hiermee het rekeningresultaat beter vergelijkbaar is met het begrote saldo in de *Najaarsnota 2020*.² We begrijpen deze redenering niet zo goed. Het saldo uit de najaarsnota inclusief alle mutaties (inclusief de inzet van de algemene reserve) is namelijk 0. Waarom moet dan om een goede vergelijking mogelijk te maken de onttrekking uit de algemene reserve niet worden meegenomen? Maar het is nog belangrijker dat hiermee verwarring wordt gecreëerd over de financiële prestaties van de gemeente Amsterdam.

Nederlandse gemeenten moeten op grond van het BBV twee soorten financieel resultaat rapporteren: het rekeningresultaat en het saldo van baten en lasten.³ Beide soorten hebben een specifieke betekenis. In onze onderzoeken naar de financiële positie van Amsterdam (2017 en 2020) pleiten wij ervoor om het saldo van baten en lasten meer centraal te stellen.⁴ Dit saldo van baten en lasten geeft namelijk een duidelijk beeld van de financiële prestaties van de gemeente: het benadert het 'bedrijfseconomische' resultaat. In het *Jaarverslag 2020* is het saldo van baten en lasten, met moeite, terug te vinden. In 2020 was het saldo van baten en lasten € 215,7 miljoen negatief (*Najaarsnota 2020*: € 192,7 miljoen negatief).⁵ Dit betekent dat de gemeente per saldo meer is ingeteerd op het eigen vermogen dan in de *Najaarsnota 2020* was

voorzien. Het rekeningresultaat is ook van belang, echter om een andere reden. Het rekeningresultaat laat zien hoe de werkelijke baten en lasten zich verhouden tot de door de gemeenteraad geaccordeerde begroting. Het rekeningresultaat, als dat conform BBV wordt berekend, komt in 2020 uit op € 16,2 miljoen positief. Dat betekent dat, ten opzichte van de *Najaarsnota 2020*, er minder is uitgegeven dan ten tijde van de najaarsnota was begroot. De afwijkende definitie zoals die nu in het *Jaarverslag 2020* wordt geïntroduceerd, vertroebelt de inzichten die kunnen worden opgedaan met het saldo van baten en lasten en het rekeningresultaat.

Voortgang aanbevelingen

Het *Jaarverslag 2020* bevat een overzicht waarin de opvolging van de aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en de Rekenkamer Amsterdam inzichtelijk wordt gemaakt. Dit overzicht is een invulling van een aanbeveling van de Enquêtecommissie Financiële functie Amsterdam 2002-2014 uit 2016.⁶ In dit overzicht ontbreken, net als voorgaande jaren, de aanbevelingen die wij hebben uitgebracht en die door de gemeenteraad bij de besluitvorming over onze rapporten zijn overgenomen. Het overzicht uit het *Jaarverslag 2020* geeft dan ook nog (steeds) niet het door de enquêtecommissie bedoelde inzicht.

Ik hoop u met deze brief geïnformeerd te hebben over deze twee zaken die ons opvielen bij het lezen van het *Jaarverslag 2020*. Indien u behoefte heeft aan een nadere toelichting, dan ben ik daar uiteraard toe bereid. Deze brief kunt u vanaf 27 mei 2021 ook digitaal op onze website raadplegen: <https://www.rekenkamer.amsterdam.nl/onderzoek/zicht-op-financieele-positie/>.

Met vriendelijke groet,

dr. J.A. de Ridder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

¹ BBV, art. 27, lid 1.e.

² In de *Najaarsnota 2020* werd, voor inzet van de algemene reserve, een tekort voorzien van € 197,9 miljoen. Door inzet van de algemene reserve werd het begrote rekeningresultaat weer 0. Bron: *Jaarverslag 2020*, pp. 16-17 en *Najaarsnota 2020*, p. 9.

³ BBV, art. 27, lid 1.c.

⁴ Zie hierover het oorspronkelijke onderzoek uit 2017 (<https://www.rekenkamer.amsterdam.nl/zicht-op-de-financieele-positie/#num-4-3-1-1>) en de update van dit onderzoek uit 2020 (<https://publicaties.rekenkamer.amsterdam.nl/zicht-op-de-financieele-positie-amsterdam/#hoofdkengetal-saldo-van-baten-en-lasten>).

⁵ *Jaarverslag 2020*, p. 356.

⁶ De strekking van deze aanbeveling is dat het college als onderdeel van de planning- en controlcyclus rapporteert over de stand van zaken bij de opvolging van aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en de Rekenkamer Amsterdam. Bron: *Eindrapport Enquête Financiële functie Amsterdam 2002 – 2014*, 2016, p. 301.